

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/386/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

418/2012. (XII. 19.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2012. május 23-án előterjesztett panasza alapján indult eljárásban a 2012. december 19-én megtartott zárt ülésén hozott állásfoglalását

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Készenléti Rendőrség és a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) Kerületi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2012. május 23-án, elektronikus úton terjesztette elő panaszbeadványát, amelyben a B. városbeli A. úton 2012. május 20-án foganatosított rendőri intézkedésekkel összefüggésben öt ért sérelmekről számolt be.

A panaszos a fenti napon az L. K. épülete előtt megrendezett, „Tiltakozz a magyargyűlölet ellen!” – elnevezésű demonstráción vett részt, melynek megszervezését is segítette. A panaszos beadványában úgy fogalmazott, hogy az előzményekről és a rendezvényen történt eseményekről nem kíván részletesen írni, mivel ezekről a sajtó beszámolt, és számtalan videofelvétel is megtekinthető az interneten.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Valamivel 21 óra előtt, az Í. B. előtti területen hangos szóváltás alakult ki a rendezvényen résztvevők egy csoportja és a rendőrök között. A panaszos odarohant, és mint a rendezvény szervezésében aktívan résztvevő polgár, szerette volna elkérni egy ingerülten kiabáló rendőrnő azonosítóját, aki ezt határozottan megtagadta. A panaszos egy videofelvétel készítésére alkalmas fényképezőgéppel kívánta rögzíteni, amint egy másik rendőr a rendőrnőt leigazoltatja, ám mielőtt a rendőri segítség a helyszínre érkezett volna, a hölgy a panaszosra támadt. Ennek során a panaszos új ingén – amit egyébként a barátnőjétől kapott – egy kisebb szakadás keletkezett.

A panaszos ezt követően azonnal a helyszíni parancsnokhoz fordult, és kérte a rendőrnő igazoltatását. A helyszíni parancsnok készségesen segített megkeresni munkatársát, aki felettese előtt is ingerülten viselkedett. A panaszos megkérdezte a [...] -es azonosító számot viselő rendőrnőt, hogy milyen jogon támadt rá, aki ingerülten közbevágott, és közölte, hogy nem ő támadt a panaszosra, hanem a panaszos támadt őrá. A panaszos ezt követően egy linket² illesztett beadványába, amelyen elmondása szerint a folytatás megtekinthető.

A panaszos szerint a felvételen az is hallható, hogy a panaszos igazoltatásának okaként az intézkedő rendőr azt jelölte meg, hogy a panaszos „ellenszenvesen viselkedett a kolleginával”. A panaszos véleménye szerint megengedhetetlen, hogy a rendőr szimpátiája vagy ellenszenve alapján foganosítson intézkedést. A panasztétel lehetőségeinek ismertetéséről a videón jól látható módon megfélemedezett a panaszos igazoltatását végző rendőr, amit aztán – miután a panaszos ezt szavá tette – bepótolt. A panaszos beadványa végén kérte a helyszínen készült videofelvételek beszerzését, majd azok megtekintése után a panasz kivizsgálását.

2) 2012. május 25-én kelt levelében az előadó testületi tag felhívta a panaszost beadványának aláírásával történő megerősítésére. A Testület felhívásának a panaszos 2012. május 29-én, aláírt beadványának faxon való megküldésével tett eleget.

3) A panaszos által küldött linken elérhető, 7 perc 26 másodperc hosszú videofelvételt a Testület megtekintette. A felvétel kezdetén a panaszos megkér egy rendőrségi egyenruhát viselő férfit, hogy legyen szíves megkérdezni – feltehetőleg a rendőrnő – azonosítóját, mert neki nem hajlandó elárulni. A panaszos körül álló személyek azt ismételtetik, hogy „a szöke csaj letakarta az azonosítóját”. A rendőr megkéri a panaszost, hogy várakozzon a helyszínen, és elindul megkeresni kollégáját. A felvétel akkor indul újra, amikor a panaszos egy másik rendőrt követve az Í. B. elé megy, ahol találkozik a kollégái gyűrűjében látható rendőrnővel. A panaszos valóban megkérdezi a rendőrnőtől, hogy miért támadt rá, mire a rendőrnő a panaszost gyanúsítja meg támadással. Erre a panaszos megkérdezi, hogy amennyiben ő valóban rátámadt a rendőrnőre, vajon őt miért nem állították elő. A rendőrnő erre közli, hogy azt – ti. a panaszost előállítani – muszáj lesz, indokolását azonban a felvételen nem lehet érteni. A panaszos lehajol, és megnézi a rendőrnő ruházatán látható azonosító számot, amit hangosan fel is olvas. Ekkor szóváltás alakul ki a demonstráció közelben tartózkodó résztvevői, és a rendőrök között, ezért a párbeszéd részletei nem érthetőek. A panaszos megkérdezi a rendőrnő férfi kollégáját, hogy „Állj, állj, állj, engem miért igazoltatna le?”, mire a rendőr közli, hogy a Szolgálati Szabályzat szerint – magyarázatának részleteit azonban szintén nem lehet hallani. A panaszost igazoltatják, melynek indokát percekön keresztül próbálja megtudni a rendőrtől. A rendőr arról tájékoztatja, hogy kolléganője „véltetően jogos érdekből” kérte igazoltatását, azonban a panaszos kérdésére nem fejt ki egyértelműen ennek

² Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos azonosíthatóvá válását megelőzendő, a linket töröltük.

jelentését. 4 perc 23 másodpercnél a rendőr végül érthetően közli a panaszossal, hogy „ellenszenvesen viselkedett a kolleginával”, és azt is mondja, hogy a rendőrnő elmondása szerint őt a panaszos sértegette. A rendőrnő igazoltatása a felvételen nem kivehető, de a panaszost a rendőr úgy tájékoztatja, hogy a Készenléti Rendőrségtől 8 napon belül lehetősége van kikérni az adatokat. A panaszos a felvétel vége felé megkérdezi az intézkedést foganatosító rendőrt, hogy befejezték-e, mire a rendőr azt a választ adja, hogy igen. Ekkor a panaszos visszakérdez, hogy akkor miért nem tájékoztatta panaszjogáról. A rendőr ekkor közli, hogy az intézkedésnek valójában akkor lesz vége, amikor a panaszos igazolványait visszaadja. A rendőr a panaszost panasztételi lehetőségéről a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) rendelkezéseinek megfelelően tájékoztatja. Ezt követően a panaszos újabb, róla felvételt készítő rendőrök igazoltatását követeli, azonban a rendőr arra kéri, hogy legyen szíves az azonosító számokat maga leolvasni. A felvételen a panaszos által sérelmezett intézkedéssel kapcsolatban egyéb esemény nem látható.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

A) A Testület elsőként a Készenléti Rendőrség parancsnokához juttatta el megkeresését.

1) A Készenléti Rendőrség parancsnoka 2012. június 22-én, az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatának vezetője részére címzett levelében arról nyújtott tájékoztatást, hogy a Testület megkeresését a BRFK vezetője részére továbbította, tekintettel arra, hogy a [...] azonosító számot viselő rendőrnő a BRFK állományában teljesít szolgálatot.

2) 2012. június 21-én kelt levelében a Készenléti Rendőrség parancsnoka az alábbiakat hozta a Testület tudomására. A parancsnok tájékoztatása szerint az intézkedésről a Készenléti Rendőrség munkatársai videofelvételt nem készítettek. Az intézkedésről készült jelentést a parancsnok mellékelte.

Tekintettel arra, hogy a Testület kérte a helyszíni parancsnok nyilatkozatát, a parancsnok a Testületet arról tájékoztatta, hogy a panaszos igazoltatására az Rtv. 24. §-ának (4) bekezdésében foglaltak alapján került sor, a [...] azonosító jelvéyszámú rendőrnő kérésére. A rendőrnő azért kérte az igazoltatást, mert a panaszos megsértette őt. A panaszos az igazoltatás okáról tájékoztatást kapott. A panaszost egy r. őrnagy igazoltatta, aki a Készenléti Rendőrség Rendészeti Igazgatóság Bevetési Főosztály II. III. Bevetési Osztály osztályvezető-helyettese.

A parancsnok tájékoztatása szerint nem volt szükség arra, hogy a panaszos az intézkedő rendőrt felhívja a panaszjogról való tájékoztatás megadására. Az intézkedés során a panaszos tett olyan kijelentést, hogy az intézkedő rendőr tájékoztassa őt panasztételi lehetőségéről, de ez szükségtelen volt, mivel az intézkedés végén a panaszos megkapta volna a panaszjogára vonatkozó tájékoztatást az Rtv. 20. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően.

A parancsnok levelében a Testületet is tájékoztatta, hogy a megkeresést a BRFK vezetőjének továbbította, illetve jelezte, hogy mivel a panaszos beadványát a Készenléti Rendőrségnek is

megküldte, a Testületnél folyamatban lévő vizsgálatra való tekintettel az eljárást az Rtv. 93. § (3) bekezdése alapján felfüggesztette.

3) Az osztályvezető r. őrnagy 2012. május 21-én jelentést készített a panaszos igazoltatásáról. A jelentés szerint a r. őrnagy 2012. május 20-án 16 órától 21 óra 30 percig biztosítási feladatot látott el a B. város Y. kerületi A. út X. szám elé bejelentett demonstráció során.

A feladat végrehajtása közben 21 óra 3 perckor, közvetlenül a rendezvény helyszíne melletti járdán egy a BRFK állományaiba tartozó, szolgálatban lévő r. főhadnagy egy zöld inges férfi igazoltatását kérte a r. őrnagytól, mert az illető szidalmazta őt. Az igazoltatás végrehajtását követően a szükséges jogi felvilágosítást a r. őrnagy mindkét félnek megadta.

A jelentés tartalma megegyezik az osztályvezető r. őrnagy 2012. május 21-én, a rendezvény biztosításáról készített összefoglaló jelentésének a panaszost érintő részletével. A rendezvény biztosításáról szóló jelentés egyéb, jelen panaszügy megítélése szempontjából releváns részletet nem tartalmaz, ezért azt a Testület külön nem ismerteti.

B) A BRFK részére továbbított megkeresés eredményeképpen az alábbi iratok jutottak a Testület birtokába.

1) A Készenléti Rendőrség parancsnoka 2012. május 31-én végzésben döntött arról, hogy a panaszos által a BRFK munkatársa vonatkozásában előterjesztett panaszt a BRFK vezetőjéhez átteszi. A végzés indokolása szerint a panaszos 2012. május 23-án telefonon, majd elektronikus úton tett panaszában sérelmezte 2012. május 20-án foganatosított igazoltatását, valamint azt, hogy a rendezvényen egy rendőr nő többszöri kérése ellenére sem adta meg neki azonosító számát, majd rátámadt, amelynek során inge elszakadt. A panaszos beadványában a rendőr nő azonosító számát közölte.

Az ügy kivizsgálása során megállapítást nyert, hogy a [...] azonosító számú rendőr a Készenléti Rendőrségnél nem teljesít szolgálatot, hanem az azonosító jelvényt viselője a BRFK kerületi rendőrkapitányságának munkatársa. A fentiekre tekintettel a Készenléti Rendőrség parancsnoka hatáskörének hiányát állapította meg a panasz fenti vonatkozásában, és a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 22. §-ának (2) bekezdése alapján az iratok áttételéről döntött.

2) 2012. július 5-én hozott végzésében a BRFK kerületi rendőrkapitányságának vezetője a Testület előtt megindult panasz eljárás lezárásáig a panaszos ügyében a rendőrkapitányságon megindult panasz eljárás felfüggesztéséről döntött.

3) A panaszos beadványában szereplő r. főhadnagy 2012. május 20-án kelt jelentése az alábbi információkat tartalmazza. A r. főhadnagy 17 órától biztosítási feladatokat látott el a B. város Y. kerületi A. út X. szám előtt megtartott rendezvényen. A rendezvény befejezését követően utasításba kapta, hogy az általa irányított négy járőrrel a közúton tartózkodó személyeket kérje meg, hogy a járdára fáradjanak fel, a közúti közlekedésben résztvevők zavartalan haladása céljából. Az utasítás végrehajtása közben egy meglehetősen felfokozott állapotban lévő férfi a kérést figyelmen kívül hagyva szidalmazni kezdte a rendőrséget, majd amikor a r. főhadnagy ismétlen felhívta figyelmét, hogy a járdára fáradjon fel, megkérdezte, hogy „ha nem megyek, akkor mit fogsz tenni velem te szőke cigány kurva”. A r. főhadnagy a férfival

közölte, hogy intézkedés alá vonja, amennyiben a rendőri felszólításnak nem tesz eleget, de ahogyan a mondatot befejezte, már el is futott az L. F. tér irányába. Egy az L. F. tér és az A. út kereszteződésénél álló r. őrmester az eseményeket figyelemmel követte, és a férfit megállásra szólította fel. Amikor a r. főhadnagy odaérkezett, megkérte a r. őrmester kisasszonyt, hogy az Rtv. 24. §-ának (4) bekezdése alapján hajtson végre kölcsönös igazoltatást, mivel a férfival szemben becsületsértés miatt feljelentéssel kíván élni.

Ekkor a r. őrmester kisasszony az igazoltatást megkezdte, melyet egy nő és egy férfi pr. őrmester biztosított. Az intézkedés végrehajtása során a rendezvény résztvevői a rendőröket körbefogták, elzárva ezzel a szabad mozgás és elvonulás lehetőségét. Ezt a r. főhadnagy rádión haladéktalanul jelentette a biztosítás parancsnokának, aki intézkedett a megfelelő erő helyszínre küldéséről. Eközben a rendőröket közrefogó csoport létszáma tovább bővült. A tömeg ordította, és próbálta a rendőröket még jobban beszorítani az A. út X. szám alatt lévő Í. B. kirakatához. A legjobban a később intézkedés alá vont panaszos próbálta a rendőrök mozgását megakadályozni, folyamatosan a r. főhadnagy előtt ugrált, és ordította, ezért a r. főhadnagy, hogy saját, és a vele lévő rendőrök testi épségét megvédje, a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 40. § (3) bekezdése alapján próbálta a panaszost távol tartani. Erre a panaszos ordibálni kezdett, hogy a r. főhadnagy őt milyen joggal lökte meg, majd ezzel egy időben ő lökte meg a r. főhadnagyot. A lökés bekövetkezését követően érkezett a helyszínre küldött erősítés. A Készenléti Rendőrség egysége a panaszost a tömegeből kiemelte, illetve biztosította a rendőrök számára a helyszínről való eltávozást. A panaszossal szemben a Készenléti Rendőrség folytatott le igazoltatást, melyről jelentés is készült. A biztosítás és a bevonulás befejezését követően a Terepjáró 3 - hívóval rendelkező technikai alcsoport a biztosítás parancsnokának jelentette, hogy a felvételek visszanezése során is megállapítható, hogy a panaszos a beszorított rendőrökkel szemben támadólag lép fel. A r. főhadnagy jelentése végén szükségesnek látta megjegyezni, hogy amikor már a Készenléti Rendőrség egysége a tömeget eloszlatta, s az állapotok valamelyest rendeződtek, a tömegben tartózkodók közölték, hogy megfélemlítés céljából fogták közre a rendőröket, hogy ők is érezzék, milyen az, amikor őket rendőri sorfal állja körbe.

A r. főhadnagy a fentiek alapján feljelentéssel élt a panaszossal szemben, mivel meglátása szerint a panaszos a történet napján 20 óra 50 perckor „hivatalos személy elleni erőszakra irányuló csoportban részvétel” vétségét követte el.

4) A BRFK kerületi rendőrkapitányság osztályvezetője 2012. május 21-én hivatalos feljegyzést készített a történetekről. A feljegyzés szerint 2012. május 20-án 18 óra 00 perctől magánszemély jelentett be rendezvényt a B. város Y. kerületi A. út X. szám elé. A rendezvény célja a „Demonstráció a Magyargyűlölet Ellen”- azaz a hazánkban, Magyarországon egyre jobban elszaporodó magyargyűlölet keltése, nemzeti jelképeink, Szózatunk, Himnuszunk megbecstelenítése, nemzeti hőseink meggyalázása elleni tiltakozás.

A rendezvény biztosítási feladataira a panaszbeadványban említett r. főhadnagyot, a BRFK kerületi rendőrkapitányságának Közrendvédelmi Osztály Őr- és Járőrszolgálati Alosztály vezetőjét, valamint négy fő kerületi járőrt rendeltek be, és a biztosítási terv alapján a Készenléti Rendőrség, valamint a BRFK Közrendvédelmi Főosztály egységeit is bevonták.

A rendezvény befejezése után a r. főhadnagy utasításba kapta, hogy az általa irányított járőrökkel a közúton tartózkodó személyeket irányítsa a járdára a zavartalan közúti

közlekedés biztosítása céljából. Az utasítás végrehajtása közben egy férfi a rendőrséget szidalmazta, és dehonesztáló megjegyzésekkel illetve a r. főhadnagy asszonyt, aki őt ezért intézkedés alá kívánta vonni. A férfi ekkor elfutott az L. F. tér irányába, azonban a téren egy r. őrmester igazoltatta, aki az eseményeket távolabbról kísérte figyelemmel.

Az igazoltatás végrehajtása közben a rendezvény résztvevői körbefogták a r. főhadnagyot és kollégáit, elzárva ezzel a szabad mozgás és elvonulás lehetőségét. Ezt a tényt rádióon haladéktalanul jelentették a biztosítás parancsnokának, aki erősítést küldött a helyszínre. Eközben a rendőrök közrefogó csoport létszáma tovább bővült, és egyre jobban próbálták a járőrök beszorítani az A. út X. szám alatt lévő Í. B. kirakatához. Leginkább a panaszos próbálta megakadályozni a rendőrök mozgását, folyamatosan előttük ugrált és ordított. A r. főhadnagy testi épségük védelme érdekében kezeit előre nyújtva próbálta magától távol tartani a panaszost. Erre a panaszos ordibálni kezdett, hogy milyen jogon lökte meg őt a r. főhadnagy, majd ezzel egy időben a r. főhadnagy egy lökést érzett. A lökést követően érkezett a helyszínre a Készenléti Rendőrség egysége, akik a panaszost a tömegből kiemelték, és biztosították a rendőrök számára az utat.

Az osztályvezető meghallgatta a r. főhadnagy asszonyt, aki kérdésére úgy nyilatkozott: nem emlékszik rá, hogy a panaszos lökte volna meg, csak egy lökést érzett, ami akár a panaszostól is származhatott, hiszen vele állt szemben.

Az osztályvezető megtekintette a BRFK Informatikai Osztály által készített 0028.avi fájl nevű felvételt, ami az intézkedést kb. 15-20 méter távolságból rögzítette. A felvételen a r. főhadnagy nem látszik, mivel teljesen eltakarja a rendezvényen résztvevő tömeg. A felvételen látható, hogy az Í. B. előtt a rendezvényen résztvevő állampolgárok egymás mellett szorosan állnak, majd a Készenléti Rendőrség megérkezését követően lökdösődés kezdődik, és a tömeg ide-oda mozog. A felvételen egyértelműen nem látható, hogy ki kit lökött meg, nem látható a r. főhadnagy asszony, valamint a panaszosnak is csak a feje tűnik fel egy-egy pillanatra a tömegből.

Mivel a rendelkezésre álló felvétel a bűncselekmény elkövetését nem bizonyítja, továbbá a r. főhadnagy nem tudta egyértelműen kijelenteni, hogy őt a panaszos lökte meg, illetve vele szemben a panaszos támadólag lépett volna fel, így a bűncselekmény elkövetését nem lehetett megállapítani.

2012. május 24-én kelt jelentésében az osztályvezető r. őrnagy ismételten utalt a panaszossal szemben fogatosított intézkedésre, a jelentés azonban olyan új információkat, amelyeket a hivatalos feljegyzés kapcsán a Testület ne ismertetett volna, nem tartalmazott.

5) A Testület felhívására 2012. július 6-án a r. főhadnagy immáron r. századosként ismételten jelentést készített a panaszossal szemben fogatosított intézkedésről. A továbbiakban az állásfoglalás a r. főhadnagra rendfokozatának megfelelően, r. századosként hivatkozik.

A jelentés a korábbiakat kiegészítve kitért rá, hogy a panaszos valóban kérte a r. százados azonosító számát, azonban ő közölte vele, hogy vele szemben intézkedést nem kezdeményezett. A r. százados megjegyezte, hogy biztosítási feladatát bevetési öltözetben látta el, amelyen jól látható helyen el volt jelezve szolgálati azonosító jelvénye. A r. százados azonosító számát a panaszos bármikor leolvashatta volna – a r. százados szerint ezt bizonyítja

a rendezvényen megjelentek által készített, és a www.kuruc.info portálra feltöltött fényképe is.

A panaszos ezt követően mehetett oda a biztosítás parancsnokához – erről azonban a r. százados nem tudhatott. A Készenléti Rendőrség egysége kölcsönös igazoltatást hajtott végre a panaszossal és a r. századossal szemben, mellyel kapcsolatban a szükséges felvilágosítást ők adták meg a r. százados, és feltehetőleg a panaszos részére is. A r. százados hangsúlyozta, hogy a panaszosra nem támadt rá, mi több, őt próbálta távol tartani magától, amelyre a jogszabályi háttér lehetőséget biztosít. A panaszos és társai a rendőröket körbefogták, szabad mozgásukban gátolták és a jogszerű intézkedést akadályozták. A r. százados a helyszínen két, mindössze 2 hónapos tapasztalattal rendelkező próbaidős rendőrrel, egy 8 hónapos tapasztalattal rendelkező próbaidős rendőrrel és egy kolléganőjével tartózkodott, akiknek testi épségéért ő volt felelős. A panaszos felszólításra nem lépett hátrébb, ezért a r. százados őt karjai előrenyújtásával, minimális erőfeszítéssel próbálta hátrébb tolni. A r. százados ebben a jelentésében úgy fogalmazott, hogy arra nem emlékszik, hogy a panaszos meglökte volna, de kifejtette, hogy a felvételeken látszik, ahogyan a panaszos karjait felemelve felé hadonászik.

A felvételek megtekintése után a r. százados a panaszossal szemben feljelentéssel élt, azonban parancsnoka a felvételek megtekintése alapján nem tartotta megalapozottnak a hivatalos személy elleni erőszak bűncselekményének elkövetését. Mivel a panaszos a r. százados ellen hivatali visszaélés címén feljelentést tett az ügyészségen, melyet az ügyész elutasított, a rendőrkapitányság kérni fogja az ügyész álláspontját, hogy az adott esetben megállapítható-e a panaszos által elkövetett hivatalos személy elleni erőszak. A r. százados megjegyezte, hogy a rendőrség által készített felvételen a panaszos inge egyáltalán nincs elszakadva, azt a panaszos csak félig kigombolta.

A r. százados megjegyezte, hogy amennyiben a panaszos által sérelmezett események valóban megtörténtek volna, sem ő, sem kollégái nem kerültek volna ki épségben a rendőrséggel szemben ellenséges érzületet tanúsító személyek gyűrűjéből, mivel ők az intézkedés végén közölték is, hogy megfélemlítés céljából fogták őket közre.

Jelentéséhez a r. százados csatolt egy a www.kuruc.info portálon hozzáférhető fényképet, amely róla készült az intézkedés napján. A fényképen a r. százados bevetési öltözetben látható. A kép felett a következő szöveg olvasható: „szemtanúk előtt bizonyította, hogy labilis idegrendszere, erőszakos, deviáns magatartása alkalmatlanná teszi a rendőrségi munka ellátására”.

6) A Testület rendelkezésére bocsátott iratokból kitűnt, hogy a panaszos hivatali visszaélés büntette miatt feljelentéssel élt a r. százados ellen. A feljelentéssel összefüggésben számos olyan, jelen panaszügy szempontjából új információt nem tartalmazó irat készült, melyek ismertetésétől jelen állásfoglalás keretei között a Testület eltekintett. A feljelentéshez kapcsolódó iratanyag ismertetését a Testület a B. városi Nyomozó Ügyészség 2012. június 25-én kelt határozatának részletezésére korlátozta.

A határozat a panaszos feljelentését a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 174. § (1) bekezdésének b) pontja alapján elutasította, tekintettel arra, hogy a bűncselekmény gyanúja hiányzott. A határozat indokolása szerint a panaszos a Legfőbb Ügyészségnek címzett elektronikus levelében feljelentést tett a panaszbeadványban említett r. százados ellen,

mert a 2012. május 20-án megtartott, „Tiltakozz a magyargyűlölet ellen!” elnevezésű rendezvény utáni dulakodás során a rendőrnő rátámadt, amelynek következtében a rajta lévő ingen kisebb szakadás keletkezett. A panaszos ezt követően a helyszíni parancsnokhoz fordult, kérve a rendőr igazoltatását. Állítása szerint a r. százados felettese előtt is ingerülten viselkedett, és a feljelentő azon kérdésére, hogy mi joga támadt rá, azt válaszolta, hogy „Nem én támadtam magára, hanem maga támadt énrám.” A panaszos feljelentésében azt is állította, hogy igazoltatásának okaként az őt igazoltató rendőr azt jelölte meg, hogy ő „ellenszenvesen viselkedett a kolleginával”.

A határozat indokolása utal a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 225. §-ára, amely szerint a hivatali visszaélés büntetett az a hivatalos személy követi el, aki azért, hogy jogtalan hátrányt okozzon, vagy jogtalan előnyt szerezzen, hivatali kötelességét megszegi, hatáskörét túllépi, vagy hivatali helyzetével egyébként visszaél.

Az ügyészség érvelése szerint az okirati bizonyítékok alapján nincs arra gyanú, hogy a r. százados meglökte ill. megtámadta volna a panaszost. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a r. százados a vele lévő rendőrök, illetve saját testi épsége védelme érdekében a Szolgálati Szabályzat 40. § (3) bekezdése alapján jogszerűen próbálta magától távol tartani a feljelentőt. Az esetről készült rendőri jelentés szerint a r. százados mozdulatát a feljelentő úgy értelmezte, hogy a rendőr meglökte őt. Az ügyészség álláspontja szerint elképzelhető, hogy az igazoltatás indokaként a felvételen a feljelentő ellenszenves viselkedése hangzik el, ugyanakkor kétségtelen, hogy az igazoltatásra valójában azért került sor, mert a r. százados az adott helyzetben úgy ítélte meg, hogy a feljelentő elkövette vele szemben a Btk. 229. §-ába ütköző hivatalos személy elleni erőszak büntetett, amikor meglökte. A r. százados másnap már úgy nyilatkozott, hogy csak egy következtetés volt a részéről, hogy őt a feljelentő lökte meg, ugyanis az őt meglökö személyt nem látta, amikor azonban a lökést érezte, a panaszos állt vele szemben. Az indokolás rögzíti, hogy a feljelentő igazoltatására jogszerűen került sor, a rendőr akkor sem követett el bűncselekményt, ha annak okaként olyan tényt jelölte meg, amely ugyan a valóságnak megfelelt, azonban nem volt a rendőri intézkedés kiváltójának tekinthető. A rendőr nem szimpátiája vagy ellenszenve alapján, hanem a feljelentő viselkedése miatt fogantatosított vele szemben intézkedést, így annak gyanúja, hogy ezzel bűncselekményt valósított volna meg, nem merült fel.

7) Az iratokhoz csatoltan két RK-lap is érkezett a Testülethez: egyiken a panaszos, másikon pedig a r. százados adatai voltak olvashatóak.

8) A Testület a BRFK által rendelkezésére bocsátott felvételt megtekintette. Az összesen 5 perc 30 másodperc hosszú felvétel kezdetén egy meglehetősen intenzív tömegjelenet látható. A demonstráción résztvevő személyek rendőröket vesznek körül. A sűrű tömeg miatt a zöld inget viselő panaszost csak másodpercekre lehet kivenni, az alacsony termetű r. századost pedig teljesen eltakarják a körben állók. Hamarosan lökdösődés kezdődik, az azonban a felvétel alapján nem dönthető el, hogy ki kezdi a lökdösést és pontosan kik között zajlik le. A helyszínen ezt követően hirtelen nagyobb csoportban rendőrök jelennek meg, és többek között a panaszost is eltávolítják a r. századost és társait körülvevő személyek gyűrűjéből. A felvételen jól látható, hogy a panaszos inge, amikor a rendőrök kinyújtott karokkal tulajdonképpen eltaszítják a dulakodás középpontjától, még sértetlen, azonban 0 perc 23 másodpercnél a lökdösődés miatt még mindig hullámzó tömegben a demonstráció egyik, a panaszos mellett álló résztvevője a panaszos ingét elszakítja. A magas, fehér pólót viselő férfi keze úgy tűnik, mintha véletlenül akadna bele a panaszos ingébe, mielőtt az szétnyílik – a

felvétel alapján valószínűsíthető, hogy a tömeg mozgása miatt egyensúlyát elveszítve kapaszkodott a panaszosba. Amikor a rendőrök a helyszínt elhagyják, és a tömeg oszlani kezd, a r. százados arca is felismerhető kollégái között. A felvétel további részein a panaszos egy közelben álló rendőrrel konzultál, egyéb, a panaszügy szempontjából fontos új részlet a videón nem látható.

III.

A panaszos sérelmezte, hogy a r. százados megtagadta azonosító számának közlését, majd rátámadt, melynek következtében inge is elszakadt. A panaszos igazoltatásának körülményeivel és indokával kapcsolatban is megfogalmazott észrevételeket, továbbá nehezményezte a jogorvoslati jogairól szóló tájékoztatás megadásának körülményeit.

A Testület álláspontja szerint a rendőri fellépés érintette a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogából levezethető testi integritáshoz való jogát, VI. cikk (2) bekezdése szerinti személyes adatok védelméhez való jogát, valamint XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát – az alábbiak szerint.

1) Beadványában a panaszos előadta, hogy szeretne volna elkérni egy a rendezvény résztvevőivel ingerülten kiabáló rendőrnő azonosítóját, azonban a rendőrnő kérésének nem volt hajlandó eleget tenni. A panaszos beadványában maga jelölte meg az intézkedő rendőrnő azonosító számát.

Az ügy kivizsgálása során megállapítást nyert, hogy a [...] azonosító számú rendőr a BRFK kerületi rendőrkapitányságának munkatársa, és az intézkedés időpontjában r. főhadnagyként, jelenleg pedig r. századosként teljesít szolgálatot.

2012. július 6-án kelt jelentésében a rendőrnő elismerte, hogy a panaszos valóban kérte azonosító számát, ő azonban közölte vele, hogy vele szemben intézkedést nem kezdeményezett. A r. százados megjegyezte, hogy biztosítási feladatát bevetési öltözetben látta el, amelyen jól látható helyen el volt jelezve szolgálati azonosító jelvénye. A r. százados azonosító számát a panaszos bármikor leolvashatta volna – a r. százados szerint ezt bizonyítja a rendezvényen megjelentek által készített, és a www.kuruc.info portálra feltöltött fényképe is.

A panaszos által megküldött, a későbbiek során készült videofelvételen látható, hogy a panaszos a rendőrnőhöz közel hajolva megtekinti a ruházatán látható azonosító számot, és hangosan fel is olvassa.

Az Rtv. 20. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye [a], vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja [b]. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről.

Tekintettel arra, hogy a r. százados a panaszossal szemben intézkedést nem fogantatosított, a Testület egyetértett a r. százados érvelésével, miszerint az Rtv. 20. §. (2) bekezdésében megfogalmazott kötelezettség erre az esetre nem vonatkozott. Mivel a panaszos a r. százados azonosító számát a Testülettel maga közölte, és a videofelvételen is látszik, hogy a szabályszerű bevetési öltözetet viselő r. százados azonosítóját sikeresen leolvasta, a Testület úgy találta, hogy az azonosító szám külön közlésének mellőzése a panaszos számára jogsérelemet nem okozott.

Az azonosító szám közlésének elmaradását vizsgálva tehát a Testület megállapította, hogy az a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát nem sértette.

2) A panaszos szerint a r. százados rátámadt, melynek következtében ingén szakadás keletkezett.

Az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. 47. §-a rögzíti, hogy a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

A Szolgálati Szabályzat testi kényszer alkalmazásáról szóló 40. §-ának (3) bekezdése szerint nem minősül testi kényszernek, amikor a rendőr - jogszerű intézkedése során, a biztonságos intézkedés végrehajtása érdekében - a felé kartávolságon belülrre lépő, valamint a mozgásának folyamatosságát akadályozó személyt csupán nyújtott kezével, minimális erő kifejtéssel magától távol tartja.

A panaszos és a rendőrség álláspontja abban a tekintetben megegyezett, hogy nem testi kényszer alkalmazásáról volt szó: a panaszos szerint a rendőrnő „rátámadt”, amely magatartás semmiképpen nem feleltethető meg testi kényszer alkalmazásának, míg a rendőrnő szerint a Szolgálati Szabályzat 40. § (3) bekezdésében foglalt, testi kényszer alkalmazásának nem minősülő mozdulatról volt szó.

A r. százados jelentéseiben úgy nyilatkozott, hogy a rendezvény résztvevői a rendőröket körbefogták, elzárva ezzel a szabad mozgás és elvonulás lehetőségét. Ezt a r. százados rádióon haladéktalanul jelentette a biztosítás parancsnokának, aki intézkedett a megfelelő erő helyszínre küldéséről. Eközben a rendőröket közrefogó csoport létszáma tovább bővült. A tömeg ordította, és próbálta a rendőröket még jobban beszorítani az A. út X. szám alatt lévő Í. B. kirakatához. A legjobban a később intézkedés alá vont panaszos próbálta a rendőrök mozgását megakadályozni, folyamatosan a r. százados előtt ugrált, és ordította, ezért a r. százados, hogy saját, és a vele lévő rendőrök testi épségét megvédje, a Szolgálati Szabályzat 40. § (3) bekezdése alapján próbálta a panaszost távol tartani. Erre a panaszos ordibálni kezdett, hogy a r. százados őt milyen joggal lökte meg.

Második jelentésében a rendőrnő hangsúlyozta, hogy a panaszosra nem támadt rá, inkább őt próbálta távol tartani magától. A panaszos és társai a rendőröket körbefogták, szabad

mozgásukban gátolták és a jogszerű intézkedést akadályozták. A rendőrő kifejtette, hogy beosztottjai testi épségéért is ő volt felelős. Mivel a panaszos felszólításra nem lépett hátrébb, ezért a r. százados öt karjai előrenyújtásával, minimális erő kifejtéssel próbálta eltolni magától.

A BRFK által készített videofelvétel alapján nyilvánvaló, hogy a panaszos ingét nem a r. százados szakította el, ezért a Testület ezt tényként kezelte. A felvételen látható a lökdösődés, azonban a felvétel annak igazolására, hogy ki kezdi a lökdösést, és pontosan kik között zajlik le, nem alkalmas, a rendőrő pedig a videó elején nem is kivehető.

Mindezek alapján a Testület nem tudott megalapozottan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrő vagy a panaszos állítása felel-e meg a valóságnak, ezért a panaszos emberi méltósághoz való jogából levezetett testi integritáshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

3) A panaszos sérelmezte igazoltatásának tényét, és annak indokát.

a) Az igazoltatás jogalapját illetően a Testület a következő megállapításokat teszi.

A panaszos véleménye szerint igazoltatására egyértelműen a rendőr iránta érzett ellenszenv miatt került sor. Állítását alátámasztandó a panaszos utalt rá, hogy az általa hivatkozott videofelvételen is hallható, amint az intézkedő rendőr közli vele, hogy azért igazoltatja, mert „ellenszenvesen viselkedett a kolleginával”.

A helyszíni parancsnok és az igazoltatást elvégző r. őrnagy nyilatkozata szerint a panaszos igazoltatására az Rtv. 24. §-ának (4) bekezdésében foglaltak alapján került sor, a [...] azonosító számot viselő rendőrő kérésére. A rendőrő azért kérte az igazoltatást, mert a panaszos megsértette őt.

Az Rtv. 24. §-ának (4) bekezdése szerint a rendőrt jogainak érvényesítése végett bárki felkérheti más személy igazoltatására. Ha az igazoltatást kérő valószínűsíti, hogy az igazoltatáshoz jogos érdeke fűződik, és személyazonosságát igazolja, a rendőr a kérést teljesíti. Az igazoltatott adatait a rendőrkapitányság adja ki az igazoltatást kérőnek, ha az adatokhoz fűződő jogosultságát hitelt érdemlően igazolja.

A rendőrő jelentéseiben egyáltalában nem verbális jellegű sértésről számol be. Az általa elmondottak szerint a panaszos a rendőrök mozgását próbálta megakadályozni, folyamatosan előtte ugrált és ordított, és mivel a r. százados mozdulatát lökésnek értelmezte, ő is meglökte a rendőrőt. Későbbi jelentésében állítását a r. százados úgy finomította, hogy a lökés pillanatában a panaszos állt vele szemben, a nagy tömeg miatt azonban nem egyértelmű, hogy valóban a panaszos lökte-e meg. A r. százados arról is beszámolt, hogy a demonstrálók kifejezetten megfélemlítés céljából fogták közre őt és társait. A r. százados a panaszossal szemben „hivatalos személy elleni erőszakra irányuló csoportban részvétel” vétsége címén feljelentéssel élt.

A Testület az iratok vizsgálatakor egy ellentmondásra lett figyelmes. Panaszbeadványában a panaszos azt állítja, hogy a rendőrő igazoltatását kifejezetten ő kérte a helyszíni

parancsnoktól. Az igazoltatást végző r. őrnagy ugyanakkor határozottan úgy nyilatkozott, hogy a rendőrnő kérte a panaszos igazoltatását, azért, mert megsértette őt.

Az egymásnak ellentmondó nyilatkozatok miatt utólag nem rekonstruálható, hogy először ki kérte a másik igazoltatását, ez a kérdés ugyanakkor nem is bír különösebb relevanciával, hiszen az Rtv. 24. §-ának (4) bekezdése egyértelművé teszi, hogy aki a rendőrt más személy igazoltatására kéri fel, annak saját személyazonosságát mindenképpen igazolnia kell. A rendelkezésre álló RK lapok alapján igazolható, hogy mind a panaszos, mind a rendőrnő igazoltatása a helyszínen megtörtént.

Amennyiben a panaszos beadványában foglalt állítása – miszerint ő kérte a rendőrt a rendőrnő igazoltatására – a valóságnak megfelel, a panaszosnak mindenképpen igazolnia kellett személyazonosságát. A rendőrnő beadványában ugyanakkor elmondja, hogy a panaszos őt meglökte, ezért vele szemben „hivatalos személy elleni erőszakra irányuló csoportban részvétel” vétsége címén feljelentéssel élt – tehát szintén valószínűsíthető olyan jogos érdek, amely alapján a panaszos igazoltatását akár kollégájától is kérhette.

A Testület álláspontja szerint az igazoltatást megfelelő joggal hajtották végre az intézkedő rendőrök, továbbá az igazoltatással okozott korlátozás a fentiek alapján arányban állt az elérni kívánt céllal, ezért a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő alapvető joga nem szenvedett sérelmet az intézkedés során.

b) Ezt követően a Testület a panaszos részére igazoltatása indokával kapcsolatban nyújtott tájékoztatást vizsgálta.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

A panaszos szerint az általa hivatkozott videofelvételen hallható, hogy igazoltatásának okaként az intézkedő rendőr annyit közöl, hogy a panaszos „ellenszenvesen viselkedett a kolleginával”.

Ezzel kapcsolatban a Testület a következőket látja szükségesnek megjegyezni. A panaszos által említett megjegyzés a videofelvételen tisztán hallható – ez a Testület álláspontja szerint nyilvánvalóan nem olyan tájékoztatás, amely az igazoltatás Rtv.-ben szabályozott indokai közül bármelyiknek is megfeleltethető. Ugyanakkor a felvételen a tájékoztatásnak csupán egy része hallható, mivel a demonstráció résztvevői folyamatosan kiabálnak. A panaszost igazoltató rendőr másodperceken keresztül beszél, az általa elmondottakból viszont ezt az egyetlen fordulatot lehet tisztán érteni.

A fentiekben kifejtettek alapján a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának megsértése az igazoltatás indokával kapcsolatban nyújtott tájékoztatással összefüggésben nem volt megállapítható.

4) A panaszos szerint az őt igazoltató rendőr csak külön felhívására volt hajlandó őt panaszjáról tájékoztatni.

A Testület ehelyütt ismételten utal az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésére, amely alapján az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről.

A panaszos által hivatkozott videofelvételen a panaszos megkérdezi az intézkedést foganatosító rendőrt, hogy befejezték-e, mire a rendőr azt a választ adja, hogy igen. Ekkor a panaszos visszakérdez, hogy akkor miért nem tájékoztatta panaszjogáról. A rendőr ekkor közli, hogy majd akkor lesz vége az intézkedésnek, ha igazolványait visszaadta. A panaszos tájékoztatása a felvétel végén az Rtv. rendelkezéseinek megfelelően megtörténik.

A parancsnok tájékoztatása szerint nem volt szükség arra, hogy a panaszos az intézkedő rendőrt felhívja a panaszjogról való tájékoztatás megadására. Az intézkedés során a panaszos tett olyan kijelentést, hogy az intézkedő rendőr tájékoztassa őt panasztételi lehetőségéről, de ez szükségtelen volt, mivel az intézkedés végén a panaszos megkapta volna a panaszjogára vonatkozó tájékoztatást az Rtv. 20. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően.

Mivel a panasz megtételének lehetőségével, és a tájékoztatás kötelező jellegével a panaszos nyilvánvalóan tisztában volt, a Testület arra a következtetésre jutott, hogy a tájékoztatás módja tekintetében nem a jogorvoslathoz való jog, hanem a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét kell vizsgálnia.

Tekintettel arra, hogy a felvétel készítésének időpontjában az igazolványok visszaadása még valóban nem történt meg, és a rendőr nem távozott a panaszos igazoltatásának helyszínéről, a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a panaszos tájékoztatása megtörtént volna-e a panaszos külön felhívása nélkül is.

A tájékoztatás megtörténte kapcsán a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

IV.

Az azonosító szám közlésének elmaradását vizsgálva a Testület megállapította, hogy az a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát nem sértette. A Testület a panaszos emberi méltóságból levezetett testi integritáshoz való jogának sérelme kapcsán úgy foglalt állást, hogy az nem megállapítható. A Testület álláspontja szerint az igazoltatást megfelelő joggal hajtotta végre az intézkedő rendőr, továbbá az igazoltatással okozott korlátozás a fentiek alapján arányban állt az elérni kívánt céllal, ezért a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő alapvető joga nem szenvedett sérelmet az intézkedés során. Az igazoltatás indokát illető tájékoztatás tartalmával, illetve a panaszjogról szóló tájékoztatás megtörténtével összefüggésben a Testület úgy találta, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának megsértése nem megállapítható.

A Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez áttette.

Budapest, 2012. december 19.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTÉSTÜLET